

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1057

Vragen van het lid **Van Haga** (VVD) aan de Ministers van Defensie en van Buitenlandse Zaken en de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *de berichtgeving dat resten van zeehelden op de vuilnisbelt liggen* (ingezonden 1 februari 2018).

Antwoord van Minister **Bijleveld-Schouten** (Defensie) mede namens de Minister van Buitenlandse Zaken en de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (ontvangen 5 februari 2018).

Vraag 1

Bent u bekend met de nieuwe berichtgeving dat stoffelijke resten van zeehelden op drie verschillende plekken rondom de Javazee liggen?^{1 2 3}

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Kunt u deze informatie betrekken bij de beantwoording van de eerder gestelde schriftelijke vragen?⁴

Antwoord 2

Ja.

Vraag 3

In hoeverre bent u met het Verenigd Koninkrijk in contact over deze situatie?

Antwoord 3

Via onder andere de ambassade in Jakarta is er contact met vlagstaten van andere wrakken van gezonken oorlogsschepen die tevens oorlogsgraven vormen in de Indonesische wateren, waaronder Australië, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten. Ook wordt met verschillende landen,

¹ <https://www.telegraaf.nl/nieuws/1594167/gesol-met-zeehelden-menselijke-resten-op-drie-plekken> (De Telegraaf, 27-01-2018)

² <https://www.telegraaf.nl/nieuws/1594116/schending-zonder-enig-besef> (De Telegraaf, 27-01-2018)

³ <https://www.telegraaf.nl/nieuws/1594157/resten-ook-bij-vuilnis-geloozd> (De Telegraaf, 27-01-2018)

⁴ Kamerstuk 2018Z01027 (schriftelijke vragen van de leden Van Haga (VVD) en Belhaj (D66))

waaronder het Verenigd Koninkrijk, contact gehouden over de recente berichtgeving. Er is afgesproken onderling informatie te delen over de ontwikkelingen.

Vraag 4, 5, 6, 8

Wat gaat u doen – indien de door Nederland aangeboden hulp aan Indonesië niet wordt aanvaard – wanneer blijkt dat de stoffelijke resten van de Nederlandse oorlogsschepen afkomstig zijn?⁵

Onderschrijft u de mening van De Nederlandse Oorlogsgravenstichting dat de stoffelijke resten uit Brondong weg moeten worden gehaald en daarna veilig moeten worden gesteld?⁶

Indien het zeker is dat de stoffelijke resten van de Nederlandse oorlogsschepen afkomstig zijn, worden deze dan zo snel mogelijk veilig gesteld? Zo ja, op welke termijn zal dit plaatsvinden?

Worden de overgebleven stoffelijke resten naar het ereveld Kembang Kuning in Soerabaja overgebracht, zodat een eervolle begrafenis kan plaatsvinden? Op welke termijn zal dit plaatsvinden?

Antwoord 4, 5, 6, 8

Het kabinet is net als de Nederlandse Oorlogsgravenstichting van mening dat alle gesneuvelde militairen een respectvolle laatste rustplaats verdienen. Dit hebben wij ook bevestigd in de Kamerbrief van 25 februari en in de beantwoording van uw eerdere schriftelijke vragen over oorlogswrakken in de Javazee.

Het kabinet zal zich dan ook tot het uiterste blijven inspannen voor een respectvolle omgang met de slachtoffers nu de oorlogsgraven zijn geschon- den door illegale berging. Een eervolle laatste rustplaats voor de gesneuvelde militairen is ook voor de nabestaanden is zeer belangrijk, want ook zij verdienen rust.

Op dit moment is het onduidelijk of het hier gaat om de stoffelijke overschotten van opvarenden van Hr. Ms. De Ruyter, Hr. Ms. Java of Hr. Ms. Kortenaer. We moeten nu eerst vaststellen of er inderdaad een relatie is tussen de desbetreffende stoffelijke overschotten en de geschonden oorlogsgraven. Nederland voert op dit moment dan ook nauw overleg met de Indonesische autoriteiten over de mogelijkheid van vervolgonderzoek ter plaatse om de vragen die naar aanleiding van de recente berichtgeving zijn gerezen zo goed mogelijk te kunnen beantwoorden. Nederland heeft Indonesië om nader onderzoek ter plaatse verzocht, waarbij wij onze hulp hebben aangeboden. De samenwerking en contacten met Indonesië verlopen goed en we hebben er vertrouwen in dat wij goede afspraken kunnen maken. Zodra er duidelijkheid is over het onderzoek ter plaatse, zullen wij u hierover berichten. Dat geldt ook voor de vervolgstappen.

Vraag 7

Op welke termijn krijgen de nabestaanden uitsluitsel over de identiteit van de stoffelijke resten?

Antwoord 7

Het Ministerie van Defensie heeft de bij hen bekende nabestaanden met een brief geïnformeerd over de ontwikkelingen rondom de verdwenen scheepswrakken in de Javazee. Eerder werden zij ook per brief geïnformeerd over de start van het onderzoek, in 2016, en in januari jl. over uitkomsten van het onderzoek. Wij blijven de nabestaanden nauwgezet informeren zodra er nieuwe informatie bekend is, zoals over het onderzoek ter plaatse. Dit hebben wij hen ook toegezegd. De onzekerheid die bij nabestaanden bestaat willen wij uiteraard graag proberen weg te nemen maar gezien de complexiteit kunnen wij hiervoor nog geen tijdspad geven.

⁵ <https://www.telegraaf.nl/nieuws/1594578/kabinet-kunnen-niets-anders-doen-dan-afwachten> (De Telegraaf, 27-01-2018)

⁶ <https://www.telegraaf.nl/nieuws/1594173/stichting-wil-helden-eervol-herbegraven> (De Telegraaf)